

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Szécsényre . . . 10 frt — kr.
 Félre . . . 5 — „
 Negyedére . . . 2 — 50 „
 Egy hóra . . . 1 — „
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 bérmentre küldendő.

Előfizethető helyben:
 Főter 1828. sz. K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVETELÉVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasábolj per sorért 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű és többzetű hirdetések a
 szerinti jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-
 díj minden külön bejelölés nélkül 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újságunk sora 50 kr.
 Nyilvántartási költségek minden perit sora
 30 krajczár.
 Hirdetések fölöttének a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.)
 Kéziratok nem adnak vissza.

Harczképesség és fegyver-esztendő.

(p—e) Öt év óta próbálja ki a haza sorsát intéző Gondviselés az egyévi önkéntességi intézménynek, a hírhedt 25. § által megteremtett új rendszerét. Átlagosan 4000 önkéntest vett föl azóta évente a közös hadsereg intézménye és jóval nagyobbik fele e számnak, annak mintegy háromötöd része le is tette az elészabott tiszti vizsgálatot.

Harmadfelezer tisztet liferált ekként egy-egy évben az önkéntesek kara a hadseregnek. Tizenkét év alatt, ameddig az első év önkéntesei is még a hadsereg kötelékéhez fognak tartozni, — ekként 30,000 darabra fog rugni az új rendszer által teremtett helyzet folytán a tartalékos tisztek száma.

A siker tehát megdöbbentően nagy, ijesztő mértékben fényes. Esetleges háboru bekövetkeztével minden századnak a rendes, tényleges tisztikarán kívül még vagy 10—15 tartalékos hadnagy fog járva, vagy terhére eshetni, úgy, hogy a káplárokat is rezervhadnagyokkal lehet majd helyettesíteni és a mi rezervhadnagyaik majdan azzal fogják variálhatni a nagy Napoleonot, hogy ők mindegyikük a táskájában hordja a — káplárbotot.

Minék is kellett hát megalkotni azt az óminózus 25. §-t? Nem esik messze az igazságtól az a föltevés sem, hogy az udvar is megunta volt már a Tisza Kálmán jubilaris uralmának hosszú idejét és akként akart tőle szabadulhatni, hogy végképpen népszerűtlenné teszi a magyar közvéleményben: ezért bizta volt a mindeur képes miniszterelnökre a véderőtörvény keresztülvitelét. A 25. § meghozatalának főoka azonban kétségkívül az ezredesek által a hadügyminiszterhez intézett évi jelentéseknek egybehangzó panasza volt.

A művelt ifjúságnak keserves terhe volt mindig a katonai szolgálat. Mind-egyiküket akadályozta a tanulmányaiban, vagy rendes foglalkozásában s a katonai hivatás maga, — nemcsak nálunk magyaroknál, de végül az osztrák tartományok intelligenciájánál sem tartalmazhatott semmiféle lelkesítő kecségetést. A hazafiasság fogalmait is egészen elűtők a hadsereg szellemétől, túlnan is részben éppen úgy, mint hazánkban általában. Meg aztán a humanizmus érzése is erősebb gyökeret vert már a kedélyekben,

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Delejes-álomból a halálba.

— Egy szemtanu elbeszélése. —

Az országos hírre vergődött Neukorn Ferencz, a hipnotizáló, aki a thuzséri kastélyban azt a végzetes drámát idézte elő legutolsó kísérletével, nemrégben Nagy-Becskeken is produkálta magát, és egyszerre tizenket médiumot alatott el- és meglepő módon foglalkoztatta őket. Az országban sokfelé fordult meg és mindenütt szívesen látták, de a thuzséri kastélyban különösen szíves fogadtatásra talált, és ha Szabolcsban dolga volt, sosem is mulasztotta el, hogy alapi Salamon Tódorhoz ellátogasson. Most, hogy utolsó kísérlete olyan szerencsétlenül ütött ki, Neukorn valószággal beteg lett, és mint Nyiregyházaírók írják, tegnapi éjjel a hirt-rjédt el, hogy Neukorn öngyilkosságot követett el.

A végzetes esetről, Laufenaer Károly dr., egyetemi tanár is nyilatkozott egyik fővárosi lap-társunk tudósítója előtt, és a neves szakember szerint az eset az egész orvosi világ kara előtt nagy feltűnést fog kelteni. Laufenaer dr., a lapok első hírére arra gondolt, hogy Salamon Ella csak tetszalott. De most, hogy már a halotti fölbontásáról is olvasott, azt mondja, hogy a halál oka vagy a gőresös

semhogya a kényszerűnél több tulbuzgóságot tudnánk tanusítani az emberölési rendszer kitanulásában, sőt az emberölés élethivatalára való önképződésben.

Az ezredesek természetesen hivataluk és hivatásuknál fogva éppen az ellenkező szempontokból mérlegelték az önkéntesek katonai non chalance-át és idevonatkozó panaszait a hadügyminiszteriumban rendszeres rubrikává kezdték magukat kinöni. De azért ne képzeljük a panaszokat és azoknak okait csakugyan ilyen kétségbejítőn objektíveknek. Az önkéntesek a katonasághoz magukkal hozott képzettségükkel és intelligenciájuknál nemtörődömségük mellett is játszva elsajátíthatták az előirt katonai sablonok ismeretét és alkalmazását. A legfőbb panasz ellenük az a tény volt, hogy egy év alatt kimenekültek az uniformisból és a hatalmaskodásban hatalmas tisztikarnak nem volt elég módja és ereje velük szemben is gyakorolni a megszokott feljebbvalói erélyt és tapintatot. »Wir werden euch noch packen!« volt az e fölötti elkeseredésükben a rendes önvigasztalás és ez ösztönözte az ezredes tisztikarát a stereotip panaszra s lehetőleg az egész önkéntesi intézmény eltörlésének kérelmezésére is.

Idáig azonban nem mert elmenni a fő és legfőbb hadvezetőség. Kelet-Indiában 254 millió hindut 250 ezer angol kormányoz és tart feken az intelligencia hatalmával. Ennyire nálunk is imponál végül a szellemi erő és a katonai nyers hatalom mégsem merészelt ilyen sérelmet vágni a két állam nemzetének intellektuális anyagán. Előbb tehát azt tervezték, hogy alternatív módon húzzák rá az önkéntesekre a három esztendő. Aki az első évben nem lesz tisztte, az még egy évet szolgál s aki a második évben még altisztte sem lesz, az a harmadik évre is ott marasztalják. A tervezetek vége azonban csak a 25. § lett a második év alternatívájával.

Ez a paragrafus most már öt év óta él és virágzik. Most már idejét multa az ellen a németül nem tudók érdekében beszélni, vagy a sok önkényre és protekcióra rámutatni. Maga az eredmény, a sikernek ijesztő nagysága a legerősebb ceterum censeo ellene. Mit kezdjen komoly esetben a hadsereg 30,000 darab rezervlajtnántal?

A hadakozás módszere ma a kilött

megmerevedés okozta megfuladás volt, vagy pedig a nagyfokú idegesség folytán támadt szívizvélyítés.

A tudós orvos, Neukornra nézve kijelentette, hogy olyan célokra nem szabad alkalmazni a hipnotizist, a milyenre Neukorn gyakran alkalmazta. Neukornnak, mint hogy nem orvos-szakértő, nem szabad orvosias czéljából sem hipnotizálnia. Neukorn kuruzslást követett el s egyetlen mentsege, hogy a katasztrófánál orvos is volt jelen, Vragasszy doktor. Eljárása, nézete szerint beleütözik a büntető törvénybe s a további eljárás attól függ, hogy tesz-e ellene az apa följelentést, vagy hogy a kir. ügyész emel-e vádat.

Vragasszy dr., a bécsi mentőegyesület főorvosa, aki jelen volt a szörnyű esetről, tegnapi utazott Budapesten keresztül Bécsbe és a Salamon Ella halalos esetéről ezeket mondta:

Mikor Salamon Ellát elfogta az ebredés-telen álom, igen faradtának látszott. Neukorn, a hipnotizőr kijelentette, hogy ma egy különösen érdekes dologgal fog megpróbálkozni. Van ugyanis neki a házában, Verseczen egy fitestvére, a ki hosszabb idő óta vért hány. Az orvosok nem tudtak biztos diagnózist megállapítani, nem tudták, vajjon gyomorvérzésben szenved-e a beteg, vagy tüdőhajos-e. Neukorn maga az előbbit hitte és Salamon

golyók irányával halad, az emberanyag ma csak puskasütőgéző gép és egy nianszszal jobban megejelt czélzás több eredményt terem, mint egy egész tarisznya vitéség. Minden egyes ember, akit a puszka mellől elvesznek, — akár ha improduktív, mert számföli tiszti vezetéshez is, egyenes csökkentése a hadsereg harc-képzettségének. A tisztre szükség van, hogy lásson, értsen és irányítson, de a parancsra előre nyuló tiszti kard nem sült el és nem tesz kárt az egyik-ek ezer méternyi távolban levő ellenségben.

A legobjektívebb katonai szempontból mérlegelve is a kétéves egyévesek berendezését, be kell tehát hadvezetésünknek látnia, hogy a tisztek tulprodukcziója a hadsereg harc-képzettségének improdukcziója vezet. Tegyük hát szívükre kezeiket ez urak és vallják meg maguknak őszintén, hogy nagy hibát követtek el már akkor, amidőn a 25. § meghozatala által a közvéleményt és közérzületet megzavarták, de hogy a hiba még végzetessé is válhat éppen az annyira beczélt hadsereg hadi potenciájára, ha a hibát nem reparálnák és a 25. § fegy-esztendjét ki nem törlőnek törvényes intézményeink sorából.

Az irredentiszikus törekvéseket képviselő »Circolo Garibaldi« nevű egyesület napokban Milánóba hívott egybe egy gyűlést, melynek napi rendjére ki volt tűzve azon kérdés, miként lehetne a hármasszövetség utjonnan létrejöttét lehetővé tenni. Az egyesület számos parlamenti képviselőt hívott meg az ülésre, de a meghívottak közül csak Imbriani jelent meg. A gyűlésen felmerült az az indítvány, hogy legalkalmasabb egy fegyverost a madast intezni Ausztria ellen. E czélból titkos szövetség a akítása indítványoztatott, melynek feladata lett volna ausztriai területre törni és ott e ténynek az olaszoknak a hármasszövetség elleni magatartását dokumentálni.

A gyűlésen maga Imbriani volt az, ki e terv lehetetlen voltát tüzetesen megvilágította. Kifejtette, hogy eféle támadással Olaszországban nem hogy a hármasszövetség ellen lehetne hangulatot csinálni, sőt ellenkezőleg, csupán az Osztrák-Magyar monarchia mellett rokonszenvek fokoztatnának általa.

Az indítvány nem is fogadtatott el.

BELFÖLD.

A honvédség terhére a hivatalos lap tegnapi száma közli Ulmanszky Sándor vezérőrnagynak, a 84. honvéd gyalog-dandár parancsnokának nyugdíjazását. Ulmanszkyt nincs

Ella úján akart bizonyosságot szerezni bátyja betegségéről.

Az alvó leányhoz parancsoló hangon fordult:

— Verseczen vagyunk, érti! Ebben és ebben az utcában lakik a testvérem! Látna?

— Nem találom. — felelt az alvó.

Neukorn apróra megmagyarázta az utczát és a ház fekvését.

— Egy vörösfedélű ház, jobbra a harmadik szobában, ott vagyunk.

— Itt vagyunk! — felelte mély meggyőződéssel a leány.

Neukorn tovább kérdezte:

— Hogyan van a testvérem?

— Nagyon beteg — volt a válasz.

— Mi baja van? Tuberkulózis-e?

Beszéltje el, mit lát, — faggatta tovább Neukorn.

Es most következtek az a csodaszertű dolog, a melyet tudós orvosok sem tudnak megfjteni.

Salamon Ella, aki soha orvosi dolgokkal nem foglalkozott, elkezdte magyarázgatni Neukorn testvéreinek a baját, olyan szakértelemmel, a minőt — Vragasszy dr. szerint — kitűnő orvosok is legkevesebb tíz esztendei gyakorlat után sajátíthatnak el. Úgy beszélt a száz és száz mértföldnyire levő beteg tüdejéről; mintha az tányéron feküdnék előtte, hasznalta az összes orvosi műszavakat, a melyekről eddig fogalma sem volt s pontosan

még egy éve, hogy 35 éves szolgálat után a közös hadseregből athelyezték a honvédséghez, de azért mintegy 4000 frtnyi évi nyugdíja a honvédelmi miniszterium budgetjét fogja terhelni. Nem abszurdum az, hogy a közös hadsereg nyugdíjazandó tisztjeit athelyezték néhány havi szolgálatra a honvédséghez, hogy a nyugdíj terhet ekként erre hárítsák? Így jut a magyar állam ahhoz a szerencséhez, hogy a közös hadsereg közös intézményeinek improduktív költségeit ő fedezze és ő gondoskodhassék azoknak nyugdíjáról, a kik a közös hadsereg szolgálatában koptatták el magukat.

Lónyay grófnő milliója és az árvaszék. Szabolcsvarmegye közigazgatási bizottságának utolsó ülésén, a főváros s a tanfelügyelő jelentései után szóba került Lónyay Palma grófnő ismeretes ügye is. — Az ülésen Kállay András főispán röviden vázolta az esetet. A ki-koru Lónyay Palma grófnő milliói birtoka nemsokára árverésre kerül, mert a birtok nem bírja meg a földhitelintézetnek raja táblázott fél éves kölcsönét. A megvilátozott közvélemény az árvaszéket oltotta és hanyagsággal vádolta a főispán elmondotta, hogy ilyen körülmények között azonnal jelentéstételre hívta fel az árvaszéket, a mely a felhívásnak eleget is tett. Az árvaszék határozottan tiltakozik az ellen, mintha mulasztást követett volna el s ezt a tiltakozást okokkal támogatja. A főispán ennel-fogva egyszerűen felkérte a bizottságot, hogy vagy vegye tudomásul a jelentést, vagy pedig, ha mégis szükségét látná, rendelje el a vizsgálatot az árvaszék ellen. A bizottság a tiszti ügyész felszólalása után tudomásul vette ugyan az árvaszék jelentését, de egyuttal utasította az árvaszéket, hogy az ügy további fejleményeiről is tegyen jelentést.

A thuzséri katasztrófa. Széles körökben keltett óriási felűnést és mély részvétet a thuzséri földesur, Salamon Tódor fiatal leányának, Ellának tragédiája, a ki hipnotikus álom közepette egyszerre halva rogyott össze. A nagyfokú idegességben szenvedett leány már több ízben volt megelőzőleg is médiuma Neukorn vers-czi hipnotizőr kísérleteinek, a ki orvosi felügyelet mellett, hipnozis segítségével gyógykezelte is a fiatal leányt. A tragikus esethez a lapok sok mindenféle kommentárt fűztek, többnyire téves információk alapján, Neukornot többé-kevésbé vétkes könnyelműséggel vádolva. E kommentárok folytán most dr. Vragasszy orvos, a ki jelen volt a szerencsétlenül alkalmával, a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

A hipnozisnál jelen voltak: a szülők, számos családtag, a háziorvos, mindössze 14—15 személy.

Alapi Salamon Tivadar leányának, Ellának a hipnotizőr, Neukorn nem tudóbajt suggerált, mint tévesen állítják; ezt sem a szülők, sem én, tekintettel a hölgy nagyérvű idegességére és fogékonyágára. — elmai benyomásokra, nem engedjük volna meg. Ellenben Neukorn a szülők és a hipnotizálóndó megelőző beelevezésével az utóbbit hipnotikus álomban felkérte, hogy Verseczen tartozkódó tüdőbeteg liverének állapota felől, ugyszintén

megmondta, milyen állapotban van Neukorn testvéreinek tüdeje, mennyire roncsolta meg azt a pusztító kör-ág, a mellbetegség.

Az irtózatos lárdadság rettenetesen kimerítette a hipnotikus álomban alvó leányt. Halálos sápadtság terjedt el arcán. Neukorn meg csak egy kérdést akart tenni.

— Mondja meg hát, ön mit vél a betegségről?

A médium csak nehezen tudta szóttagolni:

— Legyünk eiké-zülve a legrosszszababra!

Ezután a kijelentés után, a melylyel mintha a saját halálát jelentette volna be, Salamon Ella hirtelen félredőlt székén, rekedten hörgő sikítás tört ki torkából, nyelve száján előretolódott és elettelelenül esett le végre a földre.

Az egész megrémült társaság természetesen odatesett. A leány pulzusa akkor még vert, sika lélegzett. Rögtön éter-befecskendezést adtak neki, de hiába, néhány perc múlva Salamon Ella kiszendvedt.

A boncolási jegyzőkönyv szerint a hirtelen halállal kimúlt leány aggyvelejében egy csepp vért sem találtak.

Az ihlunyt Salamon Ella, mint ismerőseitől halljuk, nem nagyon szép, de rendkívül kedves leány volt. Előzékeny, áldozatkész, magával nem törődő, mindig mások bajával foglalkozó leány volt: való-ágos angyal.

*** Tolvaj cseléd.** Régi ismerőse már a rendőrségnek Szőke Zuzsanna, p-ladányi illetőségű cselédeleány. — Már egyszer a kir. törvényszék által büntelve volt lopásért. Alig várta azonban, hogy kiszabaduljon a börtönből, újra kezdte régi mesterségét s tegnap bement a Csokonai-utczában egy házhoz s onnan a nélkül, hogy erre engedelmet kért volna, elemelt egy párnát és egy ferfi kabátot. A rendőrség azonban elfogta és kiballgatás után ügyét áttette a kir. ügyész-székhez.

*** A mulatozás vége.** Ez év február hó 12-én reggel 8 órakor Kabán a kaszinóból Vég Sándor harmadmagával, a Hagymási fele végdélőbe ment mulatozni muzikaszó mellett. Ezt Szabó József és társai észre vették, kik már régebbi időtől fogva ellenséges viszonyban állottak Véggel, színdé bemenetelre indultak, és valami felett ismét összeszóalkoztak, a minék az lett a vége, hogy Vég Sándort és két társát úgy elverték, hogy azok egy pár héig nyomták az agyat. A debreczeni törvényszék ma tárgyalta az ügyet. Szabó Józsefet és Szabó Istvánt 1—1 évi fogságra és 20—20 frt pénz büntetésre ítélte. Egy vadlottak, mint a kir. ügyész felebbezett.

*** Hajdúvármegye és a Kossuth-szobor.** Ha a debreczeni Kossuth-szobor létesülne (már pedig létesülnie kell) akkor az nem csupán Debreczennek, hanem Hajdúvármegyének is egyik büszkeségét fogja képezni. Hajdúvármegye hétfői közgyűlésén fogja tárgyalni azon kérdémet, melyet a debreczeni Kossuth-szobor-bizottság nyújtott be az iránt, hogy a Debreczenben állítandó Kossuth-szoborra Hajdúvármegye közönsége szintén tegyen adományt. Hogy e kérelem (mely elől Hajdúvármegye, Boockay nepe nem zárkozhatik e) annál nyomatékosabb legyen, a debreczeni Kossuth-szobor-bizottság a következő körlevelet intézte valamennyi vármegyei bizottsági taghoz: — Isten tisztelt megbízottaságai tag ur! Hajdúvármegye törvényhatóságának 1894 szeptember 24-dikén tartandó közgyűlésén tárgyalni fog királyi tanácsos alispán urnak a budapesti Kossuth-szobor czéljaira adandó összeg tárgyában tett indítványa is. Az országos emlék javára irányuló emez indítvány, jól tudjuk, hogy vizsgálhat minden magyar ember kebelében és a vármegye által hozandó határozat kedvező eredményében kétkedni perczig sem lehet. — De ugyan ekkor nem mulasztadjuk el a mélyen tisztelt bizottsági tag ur figyelmeztetését arra is felhívni, hogy méltótlasok ennek kapcsán a debreczeni Kossuth-szobor bizottság hasontárgyú kérvényét is nagybecsű szavazatával támogatni és lehetővé tenni, hogy Boockay vármegyéje a székelyhelyen — Debreczenben — emelendő Kossuth-szobor létesítését az ügyszó és magához méltó hazafias adományával szintén elősegítse. Hazafiai tisztelettel vagyunk a debreczeni Kossuth-szobor bizottság nevében: Komlóssy Arthur, bizottsági v. elnök, Dr. Bakonyi Samu, bizottsági főjegyző, Tóth Béla, bizottsági pénztárnok.

*** A kereskedelmi és iparkamara jelentése.** Vettük a deb. keresk. és iparkamara jelentését, a kerületet képező Hajdú-Szabolcs—Szatmár—Bereg—Ugocsa—Máramaros—Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyének, továbbá Debreczen és Szatmár-Nemti sz. kir. városoknak közgazd. viszonyairól, az 1893-k évről. Imerletni fogjuk.

*** Egyház.** A deb. ev. ref. egyház tanácsstermében 1894 szept. hó 24-ik napján d. u. 3 ó. nevelésügyi szakbizottsági ülés tartott. Targy: árvek felvétel, felszerelő bizottság választása és az árvek gondozásáról való küldöttségi javaslat.

*** A jog-és pénzügyi bizottság** tegnap d. u. 3—7-ig gyűlést tartott a város háza nagytermében Veressy István főjegyző előnövelte alatt. A gyűlés a főzámvéví által bejelentett jövő, 1895. évi költségvetést tárgyalta. A házipénztár költségvetéséről Komlóssy Dezső indítványozta, hogy a városi nagyobb birtokok, 4—500 holdas részletekben bérbe adásának s a város az így bérbe adott birtokokat szerelje fel gazdasági épületekkel. A bizottság elfogadta ezen indítványt és partolólag fogja a tanácsnak felterjesztetni. — Dr. Kóla János szoba hozza, hogy a városi és piaci jövedelem az utczák burkolatának fontartására, gondozására fordítsassék. A főzámvéví kijelenté erre, hogy ezen jövedelmeket a város már eddig is ezen célra használta föl. A bizottság elfogadta a S. Áhl G. sz. h. főmérnök javaslatát is, a mely szerint a közeleti városok bevételei és kiadásai ezután külön kezelhetnek és a városi számadásban külön rovat alatt számoltassanak el. A gyűlés különböző alapítványi, utadpenztári költségvetést vitatott azután meg. A bizottság végül a költségvetést úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Gyászjelentés. Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk szeretett atyám, testvérem, apósom illetve sógorunk Fürst Matyasnak f. hó 20-an, éjjeli 11 órakor, hosszas szenvedés után, élete 71-ik évében történt esedékes elhunytát. A boldogult hült testemet az izraelita szertartások szerint f. hó 23-an d. u. 1/3 órakor fogtuk a Szent-Anna-utca 2545. számú háztól az izraelita temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztesség-tételre rokonainkat, barátainkat, jó ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1894. szeptember 21. Fürst Ödön fia. Fürst Ödönné szül. Bau Eszti menyje Fürst János

testvére. Áron Miksa, Áron Manó sógorok a többi rokonok nevében is.

*** Elveszett váltó.** A mai nap d. e. 10—11 óra közt a Rózsaterén a Közgazdasági bank előtt egy drb. 80 frtról kiállított f. évi december hó 22-dikén lejáráó 3 eredeti aláírással ellátott váltót, 2 drb. bejelentési lappal együtt elveszett. A zivés megtaláló kéri, hogy az illető tulajdonosának nagyuj-utca 1680. sz. alatt átadja, a hol illó jutalomban részesül.

*** Lapunk mai számához** mellékelte „debreczeni és terakotta”, majolika-és kályhagyár” körlevelet ajánljuk olvasóink szives figyelmébe

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, a **privátmegrendelő lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket méterenként 45 krtól II frt 65 krig póstabér és vámmentesen.** sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damaszott stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapra 5 kros bélyeg ragasztandó. (20) 1.

*** Koch J. műszabász,** ki rövid idő óta városban a legjobb sikerrel tanítja a nőruha szabázzatát, mindenütt legnagyobb dícséretet és elismerést nyer, mert tanítási módja, mint sok elismerés bizonyítja — egyszerű és való, hogy 2 óra alatt bárki is elsajátíthatja a női ruha szabázzatát; érdemes ajánlani e rendkívül ügyes tanítói helyközönségünk figyelmébe, hogy ragadják meg az alkalmat a szabázzat nehez tudományát 2 óra alatt megtanulni; Koch ur különben, mint értesülünk, csak rövid ideig fog még városunkban tartózkodni. A szabázzati tanterem nagyhatvan-utca 1097. sz. a. van.

Egy kitünő folttisztító szer, mely minden foltot a ruhákból biztosan és alaposan eltávolít, már régóta égető szükségé válik, főképen nyáron, a világos öltönyök idejében. Egy ilyen szer egy angol legújabb találmánya, hozzátéve még, hogy igen olcsó, mert darabja csak 20 kr. Ez »Rose» általános foltiszappana a »rosz»-val, mindenütt gyógyszerárakban, gyógyszár-, rövidáru-, illatszerek- és fűszerkereskedésekben kapható. Nagyban csak V. s n y a Sándor által Pecsét. Debreczenben: Szent-Királyi Tivadar, Benyats Emil fiókja, Boros testvérek, Garabý Fülöp, Kálnay és Társa urak üzleteben, Miskolcz: Kálnay és Társa.

*** 60.000 frt.** a főnyeremény a lebergi kiállítási sorsjegyeknél, mely 10% levonattal a közönségben fizetett ki. Figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy a húzás márszeptember 27-én történik.

— A **napisajtó fejlődése** hazánkban már igazán bálmutat. A Pesti Hirlap, mely eddig is — naponkénti mellékleteivel s vasár-s ünnepnap kettős számaival — tartalom-bőség tekintetében megelőzte valamennyi lapársát, most arról értesít bennünket, hogy már a jövő hótól kezdve oly tökéletesbített gépen nyomják, mely 32 oldalas lapot is egyszerre állít elő, vagyis a 20—24—28—32 oldalra terjedő lapszám — minden külön melléklet nélkül — egybefüggő egészet fog képezni. Szóval a Pesti Hirlap ismét első helyen és egyedül fog állani, belső tartalom és külső kiállítás tekintetében a napilapok közt. Azt már mondani sem kell, hogy a Pesti Hirlap a legtöbb mulattató közleményt s a legkimerítőbb országgyűlési tudósításokat hozza s hogy ma a legliberálisabb szellemű lap. A közönség rendkívüli pártolását pedig — mert hogy legtöbb példányban jelenik meg ez országban a napilapok közt, az már kétségteljesen bizonyít. — azzal igyekszik meghálálni, hogy előfizetőinek, a tiszta nyereség egy jelentékeny részének fölladozásával már évek óta karácsonyi ajándékot küld, egy pompás kiállítás, dus tartalmu nagy naptár alakjában. Ez igazán oly kedvezmény, melylyel semmiféle mü-melléklet, vagy emlék-album föl nem ér, mert a naptárnak egész éven át hasznát veheti az előfizető s valóságilag megtakarít egy forintot. Es ezt a kedvezményt megkaphatja minden új előfizető is, a ki havi 1 frt 20 krral vagy negyedévre 3 frt 50 krral a lapot megrendeli. Egy jó lapot s ráadásul nagy képes naptárt ily csekély áron szerezhetni, — valóban a napisajtó csodálatos felvirágzásának kétségtelen és örvendétes bizonyítéka.

A közönség rovata.*
Tisztelt szerkesztő ur!
Engedje meg, hogy a legutóbbi napokban lezajlott, bátran zsidók által inszenizozott zsidó heccznek nevezhető nyilatkozások után, e famos ügyben röviden nyilatkozhassam.
Elfogultalanul szólhatok ez ügyböz annál is inkább, mivel távol állok az orthodoxok mindket árnyalatától, nem tartozva sem az u. n. aut. orthodox, sem ennek fiokhiközségéhez, azaz a »szefard imaegyesület»-hez, sőt a »statusquo ante» anyahitközséghez is igen aza kötelekék fűznek.
Tisztelem mindenkinek vallási hitét és politikai meggyőződését. Elvezetett halgatom a fenkölt szellemű Krausz Vilmos főrabbi magas rőptű, a tiszta hazaszeretet és igaz vallásosságtól áthatott magyar hitzomoklatait, de nem

*** E rovatban a közérdeklő felszólalásokat díjtalanul közöljük, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.**

kevésbbé tisztelettel viseltem Rossenberg József volt nyirmadai s jelenleg debreczeni szefard imaegyesületi rabbi más ritus szerint tartott istentiszteletei iránt.

A dolog érdemere áttérve, tény az, hogy sokkal több személyi okok működtek közre annak idejében a régi anyahitközség kebeléből kivált orthodox hitközség megalakításánál, mint ez utóbbitól nem regen külön. Vált tagok által létesített s miniszterileg engedélyezett orthodox fiokhiközség, vagy »szefard imaegyesület» alapításánál.

Es habár dogmatikus küömböz a három árnyalat egyike között sincsen, a szefárdok külön válását már azon körülmény is indokolta teszi, hogy isteni tiszteletüket egészen más ritus szerint végzik, mint az orthodoxok és statusquo-beliék s így amazok ugyszólván külön setának tekinthetők.

Kár volt tehát ugy egymásnak rontani, erőnek erejével szennyest produkálni s azt nyilvánosan kimosni.

En ezen a terezen tisztelt hitsorsosaimat követni nem fogom és személyeskedni nem akarok, de constataimok kell azon ténny, hogy a Rosenberg József rabbi magánlakását s ezzel kapcsolatos imahelyiséget Klein Bernát, mint a szefard imaegyesület elnöke még akkor bérlette ki, midőn Rosenberg még a saját házában lakott Nyir-Madán s ott mint rabbi működött.

A mi a Rosenberg József rabbi személyét illeti, meg kell jegyeznem, tévesen iparkodnak őt fanatikusnak feltüntetni, a talmud és zohár fürkészése mellett, mint nem hazánk szültötte önére-jébolé megtanulta a magyar nyelvet, vallási türelmességének legszebb bizonyítéka az, hogy Popovits Viktor nyirmadai kath. plébánosnal és Szűts Dániel postamesterrel szoros barátságban élt s e viszony gyakori levelezés által most is fenáll. Jellemzőségeinek és elvhűségének pedig Szabolcs-megyében nem egyszer fenyves tanulejt adta, így jelesül a kisvárdai orsz. képviselői választókerületben — a hova Nyirmadai tartozik — a zsidó Mandel Pal kormánypárti jelölt által fenyves kecsgetések daczára sem volt Rosenberg rabbi rábírható arra, hogy meggyőződése ellen adja szavazatát.

Még egy szót a meghurczolt Klein Bernátról. Az ő szinten igen szépen össze tudja egyetelni az igaz valóságossággal a hazafiaságot, szabadelvű gondolkozásról pedig tanuskodnak a hajdudorogi casinóban tartott magyar felolvasásai, a melyek annak idejében a fővárosi hirlapok által kelő méltánylással reszesültek.

Együtt az ügy megvilágítására, azon kijelentésemmel, hogy jelen soraimnak egyáltalában nem polemizálás a czéja.
Debreczen, 1894, szept. 22.
Klein János.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1328.)

Eladó
szőlő-zöldoltványok
gyökeres és sima, kapható nagyobb mennyiségben igen jutányos áron. A vesszők igen szépek és rendszeren beérettek.
Bogmann Antal, szőlőtulajdonos Nagy-Maroson.
(370)

Eladó kolompér.

A kir. gazdasági tanintézetnél kitünő minőségű valógatott hópehely és rózsakolompér eladó.

Házhöz szállítva mázsája 2 frt.
Megrendelhető az igazgatóságánál.

(388)

883/1894. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A deb. kir. bíróságnak 13831/1894. p. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Weisz Mór debreczeni lakos részére Balog István és neje Szathmári Zsuzsanna debreczeni lakosoktól 3000 frt tőke, ennek 1893. évi szept. hó 15. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 135 frt 21 kr. perköltség erejéig 1893. évi szept. 21-én bíróság lefoglalt és 1434 frtra becsült szilvas-marnák, szekerek és gazdasági gépekből álló ingóságok **1894. évi szeptember hó 24-én délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és az Ebesen, adósok tanyáján megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.
Debreczen, 1894. szept. 5

Török Péter,
bíró. kiküldött.

Tinct. nervi tonica
Dr. Lieber tanár idegerősítő elixírje.
Valódi csak a védjeggyel: **Kereszt és horgony.**
Készítők orvosai és hivatalosan hitelesített előírás szerint M. Fausta gyógyszerárban, Prágá. Ezen folyadék sok év óta mint idegerősítő szer el van ismerve, kiválóan hat. yeneségi állapot, felelem, szivdobogás, halgocinorfás, szédülés, fájás, rosszlesztés stb. ellen. Tudósítás kivánatja ingyen és bérmentve. Egy üveg ára 1 frt 50., 2 frt és 3 frt. Gyomor-betegységnek a **Szt. Jakab gomorcsőpek** mint kitünő, orvokok által ajánlott gyógyszer bebizonyultak. Egy üveg ára 60 kr. és 1.20 kr. Kapható minden gyógyszerárban.
VIZKÓR gyógyítható a **HYDROPS-ESSENCIAVAL**
Minden stádiumban biztos, gyors gyógyítás. Eredménytelenség teljesen kizárva. Biztos hatásért kezeskedik A t. orvos uraknak használatra sürgősen ajánlatik. Segély sőt olt, ahol már minden remény megszűnt. Teljesen felépülésre elegendő 1—2 üveg á 3 frt.
Főraktár **Megváltó gyógyszerár,** Pozsonyban. Továbbá kapható minden gyógyszerárban valamint Dr. Rothschnes V. gyógyszerárban Debreczenben.
A magyaror. vezérképviselő **Friedenstein Vilmos** (381) Budapest, Bálvány-utca 2.

Már csütörtökön h ú z á s!
Lembergi kiállításí
Sorsjegyek á. **1 frt.** **10 frt.**
Főnyer. 60.000 frt.
II sorsjegy 10 frt — 6 sorsjegy 5 frt 50
Díjmentes és húzásjegyzékért 20 krajczár beküldendő.
A lebergi országos kiállítás sorsjegy-irodájában Bécs, Bartenstein-utca 4.
(376)

KASZANYITZKY ENDRE

előbb Kuhlka István K.
Debreczen, főpiacz 1.00.

Ajánlja a legnagyobb választékkal ajonnan berendezett
üveg, porcellán, lámpa,
berndorf alpacca, chinaezüst evőeszközök
s KONYHAESZKÖZÖK
NAGY RAKTÁRÁT.
Üveg, ivó és liqueur készletek,
porcellán, evő, kávé, fe-
ketekávé, thea s mosdó-készletek

Brüner, Dittmar s hazai gyártmányu
asztali-és függőlámpák

nap, meteor és villámegőkörrel,
gyári árak és pontos kiszolgálás mellett.
Arjegyzékek ingyen és bérmentve.
Videki megrendelések a legnagyobb figye-
(3) lemmel teljesítettek.

Nők figyelmébe!

Ezennel értesitem a debreczeni egy mint
vidéki tisztelt hölgyközönséget, hogy még 6 napig
fogok alant irt tanteremben, a női ruha sza-
bast tanítani, a tanulni öhajjótak tehát felhi-
vom, hogy ne mulasszak el ezen sikeres jónak
bizonyult szabást megtanulni, mert csak 2 órai
időt vesz igénybe, minden tanulni öhajjónak
és a szabászat nehéz tudományát egész töké-
letesen elsajátította, a legnagyobb előny az, a
tisztelt tanulni öhajjónak, hogy a tanítási díj-
jat előre nem kell fizetni, mindaddig míg öönön-
maga nincs meggyőződve arról, hogy szabáso-
mat valóban egész tökéletesen elsajátította.

A tanítás alant jelzett teremben 3 frt.
Házhoz rendeléseket nem vállal-
hatok, csak szombatra.

A tanítási terem nagy hatvan-ötöze elején, öv.
Pattermann Ferencné 1097. sz. házában van, a
kefe-gyár mellett, utcazi üzlet. A tanítás naponta 8
órától d. e. 12-ig, d. u. 2-6-ig tart.
Becses partfogást elvárva mély tisztelettel

Koch J.

műszabász, az Európa szabás feltalálója és
kiadója. n-hatvan-ötöze 1097. szám.

Makk eladás.

Gróf Török Napo-
leon ur szobranci uradal-
mában eladó 1600 hold tölgy
erdő

makk termése.

Bővebb felvilágosítást nyújt
az uradalom intézője **Szob-**
ráncon. (392)

874/1894. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak
13812/1894 p. sz. végzése folytán köz-
hírré tételik, miszerint Weisz Mór deb-
reczeni lakos részére Balog István és neje
Szathmáry Zsuzsanna debreczeni lako-
soktól 3000 frt tőke, ennek 1893 évi
szépt. hó 15. napjától számítandó 6%
kamatai és eddig összesen 178 frt 88 kr
perkölség erejéig 1894. évi július hó
8-án bíróságilag lefoglalt és 2954 frtra be-
csült termények, takarmány és lovakból
álló ingóságok **1894. évi szeptem-**
ber hó 24-én délelőtt 11 órakor
kezdetű veendő s az Ebesen, adósok tanya-
birtokán megtartandó nyilvános bírói árve-
résen, a legelőbbit igérőnek azonnali kész-
pénzfizetés mellett, szükség esetén becs-
áron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1894. szept. 5-én.

Török Péter,
bir. kiküldött.

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

NEIMAN ÉS HALMÁGYI

DEBRECZEN, Főtér.

Ajánlják dusan felszerelt nagy raktárukat a legújabb
női felöltők, eredeti párisi és berlini
Modelek, őszi gallérok, Jaquettek, kabátok eső-
köpenyek, cäeppek, mantillak, bundák, bőrköpenyek,
leány- és gyermek felöltők és garniturák, különlegességek szörme árukban u. m.
cäppek, gallérok, garniturák, karmantyuk (Muff)
Mindezek a legfinomabbtól a legjutányosabb árig
kaphatók és felülmul minden sokat igérő verseny czeget.

Tokaj városának

bejegyzett
mely az egyedül

ELSŐ TOKAJI COGNAC-GYÁR

az eredeti „Tokaji Cognac“ egyedüli előállítójának bejegyzett védjegye a vételnél
különös figyelembe veendő, mert „Tokaji Cognac“ helyett értéktelen utánzatok,
melyek Tokajból nem is származnak hozatnak forgalomba.
KITÜNTETÉSEK: A magas m. k. kereskedelemügyi miniszterium által a gyár állami kedvezményben
részesül. **Arany érmek:** Páris, Bordeaux, Nizza, Brüssel, Haága, London, Berlin és Chicago.

Diszoklevél, mint legmagasabb elismerés.

Bécsi 1894-iki nemzetközi kiállítás.

Kapható: DEBRECZENBEN Geréby Fülöp urnál, és minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben,
gyógyszertárakban, valamint minden jobb vendéglő és kávéházban.

Felhívás előfizetésre

PESTI NAPLÓ

naponta kétszer megjelenő politikai napilapra

A „Pesti Napló“ a legértelmesebb és legszebben kiállított napilap és emellett a legolcsóbb is.

Folyó évi október elsejétől kezdve a reggeli és esti lappal együtt
— egyszerre küldve — évenként 14 forintért ézethetni elő.
A Pesti Napló regénytárczája a legnagyobb az egész világon, a
szerkesztőség magához váltotta öt esztendőre

Alphonse Daudet és Georges Ohnet

valamennyi megírandó regényeinek kizárólagos fordítási jogát. Így novem-
berben kezdű meg a közlését Georges Ohnet legújabb regényének, melynek
címe:

Régi harag.

Oktoberben közli André Theurier legújabb regényét, melyen a nagy
francia elbeszélő most dolgozik és mely a nizzai kozmopolita társasággal
foglalkozik. Január folyamán közli Alphonse Daudet-nak épp most készülő
regényét, melynek tárgyát a világhírű költő a saját ifjúságából merítette.
A Pesti Napló tárczarovatának rendes dolgozó társai lettek:

Camille Flammarion,
François Coppée,
Jules Lemaitre,
Francisque Sarcey,
Armand Sylvestre,

Anatola France,
Emile Zola,
Catulle Mendés,
Marcel Prévost,
Paul Bourgeot

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

oly fényes meglepetés lesz, amint a világ semmiféle lapja sem nyújt
olvasóinak. Csak annyit jelzünk előre, hogy az irodalmi és művészeti re-
mekek egész kincséhezza fog karácsonyra a PESTI NAPLÓ előfizetőinek
asztalára kerülni.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Naponként kétszer, reggeli és esti kiadás külön-külön a házhoz
vagy postán küldve Budapestén és vidéken:

Egész évre 18 frt | Negyed évre 4 frt 50 kr.
Fél évre 9 frt | Egy hónapra 1 frt 60 kr.

A Pesti Napló kiadóhivatala.

Budapest, Ferenciek-tere, Bazárépület.

Előfizetési árak:
hónap, vagy postán küldve:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Fél évre . . . 5 — „
Negyed évre . . . 2 — „ 50 „
Egy hónapra . . . 1 — „
Egyes szám 4 kr.
A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőségbe (Főtér 1828. sz.)
bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:
Telegr. K. Lajos könyvtárnyomdában
és a kiadóhivatalban (Főtér 1828. sz.)
alatt.

Államosítsuk-e a népiskolát

A »Debreczen« hasábjain
igen figyelemre méltó cikk jelent
felekezeti népiskolák államosításána
sűrűbben felhangzó kérdéséről.

A cikk nem foglal állást a
állítás mellett, sem ellene. A re-
nom jogokat felszínre hozza s a
kérdést: vajjon eljött-e az idő arra,
hogy e jogokról önként lemondjunk
megoldásul, de jóakarattal feleml
azt a közöbajtást: vajha minél tö-
köz állana az állam rendelkez-
nemzetiségi izgatók megfékezése
gyar állam-eszme terjesztése czélj-
talában pedig nagy mefontolást
rültektést ajánl.

Bizony nagy szükség is van
rültektésre és mefontolásra, mielőtt
dés megoldatnék s jó, ha megállítjuk
lépéseikben azokat a szimpathiákat,
az államosítás eszméjének megvá-
felé sietnek.

A dolog ma már úgy áll, ha
a református néptanítók nagy tö-
is öhajja a népiskolák államosítá-

Mi indította a magyar pro-
tanítók a lépésre, mely első te-
kegytelenségnek látszik? — mi ö-
ket arra, hogy megfosszák az e-
diszról, virágától?

Az, ami a spártaiakat arra ö-
hogy letépjék a gyermeket 7 éve-
ban az anyja kebléről s átadják a
nevelése alá; — a haza érdeke,
szent ügye indította öket arra.

Csak hogy Spárta erős volt,
suk, hogy Magyarországban ma is
bizható, erős kezekre bízók-e az
sok, felekezetiisége mellett is teljes-
zeti iskolát, ha az állam gondját
csátanók?

En egy tágas kertnek néz
gyarországot. Látom benne a so-
nos plántát és szép virágot, de
sok dudvát és az ezernyi férges
a plántáknak életére tör s az ö-
vaszját, pusztítja.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA

Kéziratok.

A legcsodálatosabb dolgok egyiké
bizonytalan, hogy az is irkál, a kin-
okvetlenül kell, míg ellenben a burg-
déshez senki sem jelentkezik ö-
Egyike ez a világ furcsa-ágának, az
a helyett, hogy setálni mennének,
töltésből versenyt futának a köz-
kocsijaival, tollat fognak és sok betű-
egymás melle a papírosra, örülnek ne-
denesetre mefontolandó dolog volt
egy kalapácsal a kézben beverni a
azon szöveget, a melyek félig kiállana
szaggatják a ruhát, azonban ez nem
lnakabb csak a papíra teszük le az
dolatokat, a melyek kiállnak a fejük
jut a szerkesztőség több tagja napon
szerencséhez, hogy ilyen erőszak-
gondolatokkal foglalkozzék. A szer-
szelid ember, azonban e tekintetben
len s a ki egy halom kéziratot kap el-
teljes joggal követelheti a többlet, ha
a napon figyelemmel legyenek iránta,
borgassák, a gyufáját ne hordják a
talaról, ne kérdezzék, hogy N. N.
csos-e vagy osztálytanácsos, hogy a
toplányi képviselőtestület az egy-
melett nyilatkozott-e, mert a napo-
kolatuk. Serdültebb ifjúságnak a
mely már túl van Fenimore Cooper-
Andráson, a szűnődő aitt
foglalkozik, hogy kétségbee-
galommal szerencsetlenségeket okoz-
ron s olyan dolgokat írjon meg, a n-
ban napvilágot lassanak. Azután jön
velek, vastag és tekintélyes külsővel,
nek novella a tartalma s mellette va-
rény hangú kisérő levél, hogy ha jó-
tatnak, tessék kiadni. Természetesen
ifju, a ki már tulesett a középiskolá-